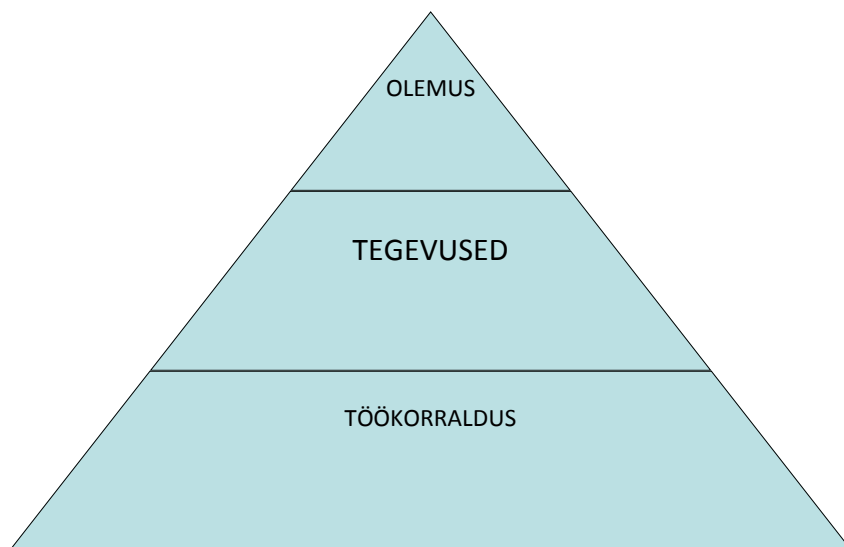

Abimaterjal katusorganisatsioonidele

Ühenduste juhtimine ja toimimise loogika

Kristina Mänd, EMSLi nõukogu liige

Igal organisatsioonil on kolm olulist tasapinda. Kõige tähtsam ja olulisem on ühenduse visioon, missioon, eesmärk ehk tema olemuse ja tegevuse põhjendus. Kui need on selged ja arusaadavad, siis tuleb organisatsioonil selgusele jõuda, kuidas ta neid eesmärke saavutab ehk mida ta teeb: kas pakub teenuseid, kujundab poliitikat, viib ellu projekte või programme; kas õpetab ja koolitab või selgitab, korraldab konverentse, analüüsib või teeb kampaaniaid. See on tegevuste tasand. Iga tegevus peab aitama kaasa eesmärgi saavutamisele; kui ta ei aita, pole see tegevus õigustatud ja tundub kahtlane. Tavaliselt koostatakse selleks strateegiline plaan ja tegevuste elluviimiseks tegevuskava. Siis tuleb kolmas tasand – ühenduse töökorralduse ehk operatsioonide tasand: kas tal on liikmed, kes need liikmed on, kas tal on juhatus või nõukogu või mõni muu valitsev või juhtiv organ; kas ta on kuskil liige; kas ta on võrgustikus; kas ta kaasab või mitte. Ehk teisisõnu, milliseid töövahendeid ja meetodeid organisatsioon kasutab oma tegevuste teostamiseks ja seeläbi oma eesmärgi saavutamiseks.

Aluseks Willem PA van der Tuuk Adriani ja Smit Sibinga.

Peamiseks murekohaks ühendustele on auk strateegia (olemus) ja igapäevaste tegevuste vahel ning omakorda olemuse ja töökorralduse vahel. Raskusi valmistavad veel:

- Senistest tegevustest ei raatsita loobuda;
- Puudub organisatsiooni eelarve. On eelarved projektidele, kuid ühtset organisatsiooni eelarvet ei ole;
- Suutmatust selgitada, kellele ja miks tegutsetakse;
- Kommunikatsioon - katused jätvad ütlemata, kes mingeid valdkondi katab ja jääb mulje, et kogu valdkonna areng on ainult nende ülesanne;
- Töö liikmete ja partneritega on puudulik ja liikmete eest kiputakse asju ära tegema. Liikmeid tuleb harida ja selgitada, mida nendelt oodatakse.

Kui nendele probleemidele tähelepanu ei pöörata, siis võib ühendus mõttetult raisata aega ja vahendeid. Tal tekib huvide konflikt oma liikmete ja partneritega ning erinevatel huvigruppidel tekib vale ettekujutus organisatsioonist.

Mida veel meeles pidada:

- Katusorganisatsioon ja võrgustik ei ole oma asi, see ei ole erahuvi ühendus, vaid avalikes huvides tegutsev ja seeläbi suurema tähelepanu all olev organisatsioon, mis võrdselt tegeleb eestkostega, et oma valdkonda ja keskkonda kujundada, ning teenuste pakkumisega, et selles keskkonnas toimetada.
- Organisatsiooni olemus peab olema lihtne ja sünergiline ehk kustiganes ühendusele lähenetakse, peab aru saama, mida ühendus kellele miks ja kuidas teeb.
- Oluline pole ainult, kuidas asjad on, vaid, kuidas see ka välja paistab, ja suutlikkus oma tegevusest ja otsustest aru anda.
- See, keda kuulatakse ja keda mitte, keda kaasatakse, rahastatakse ja toetatakse, põhineb ühenduse legitiimsusel. Vt ka abimaterjali „Ühendustee eetilised ausus“.

Materjali väljaandmist toetavad:

